

2

PREÀMBUL

1. El CES està compromès a portar a terme, com una de les seves tasques principals, la reflexió a través dels dictàmens d'iniciativa pròpia, sobre les noves oportunitats de futur que s'obren a l'economia i a la societat de les Illes Balears. En aquest sentit, volem reclamar l'atenció sobre la importància que han tengut les conclusions finals a què s'ha arribat al llarg del Dictamen núm. 2/2003, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, relatiu al primer Pla de recerca i desenvolupament tecnològic (R+D) del Govern de les Illes Balears, especialment, la relativa a que "s'hauria de fer un esforç per integrar les polítiques i actuacions en matèria de recerca i desenvolupament (R+D) i innovació. Altrament, seria interessant que aquestes polítiques i actuacions formessin part d'un pla estratègic regional que compregués el conjunt de l'economia de les Illes i que recollís el consens dels diferents agents de la societat il·lenca, concretat en un pacte entre el Govern, l'Administració i el conjunt de la societat. Seria molt recomanable establir un grup promotor que aplegàs aquelles persones que gaudeixen de representativitat i que exerceixen un lideratge social, integrants de l'Administració pública i de la societat civil. El seu caràcter promotor ajudaria molt a garantir una millor difusió de les bones pràctiques empresarials i dels resultats positius que s'obtinguin del Pla".
2. En les propostes de debat de futur, el CES ha col·laborat en l'organització del

debat transnacional EU.R.DEBAT (EUROPEAN REGIONAL DEBATE), dins la proposta C-339-49-ES-ES-15-05-2002 del programa PRINCE, que ha dirigit la nostra comunitat autònoma (Memòria, 2001, pàg. 31) i on el CES s'ha responsabilitzat d'organitzar el debat sobre el model social europeu.¹

Una de les conferències internacionals que s'han organitzat pel Projecte EURDEBAT ha estat la Jornada de Debat Interregional Europea de Lisboa, els dies 21 i 22 de març de 2003. Com a idees aportades en aquest debat internacional cal destacar la que fa referència a que: la UE hauria de tendir a desenvolupar diferents eixos de creixement. En aquests moments, el centre econòmic i geogràfic de la Unió té el 14% del territori, el 33% de la població i el 50% de la riquesa. Als Estats Units hi ha 4 o 5 nuclis de lideratge econòmic. Amb relació a aquesta idea es va fer la reflexió que seria interessant que tot seguint l'exemple dels Estats Units, Europa també sabés crear 4 o 5 nuclis de lideratge econòmic i, sense cap dubte, un d'aquests nuclis hauria de ser el constituït a l'entorn del turisme on, des del punt de vista de l'oferta, és capdavantera l'Europa del sud. No cal dir, que dins el segment de l'oferta de "sol i platja", Balears per la seva experiència hi juga un paper destacat.

És clar que si les Illes Balears aconseguissin esdevenir un model de bones

1. Vegeu: www.eurdebat.org

pràctiques en el camp del turisme sostenible, podrien legítimament reclamar davant de la Unió Europea ser una de les regions cabdals del principal “pol de desenvolupament del sud d’Europa”.

3. En el camp de la promoció i de la difusió de les bones pràctiques hem de citar el Dictamen del CES núm. 6/2003, sobre l’experiència de la SAT Agroilla i la publicació d’un llibre que fa relat i anàlisi d’aquesta experiència, entesa com a exemple de bones pràctiques per a la pagesia.
4. En la consubstancial tasca de reflexió que el CES ha de fer cal citar la contribució que des de la institució s’ha iniciat en el camp de les relacions laborals i del mercat de treball. Aquesta contribució s’ha centrat en l’elaboració dels estudis següents: en primer lloc sobre la importància que té per a la vida social i laboral de les Balears la figura del treball fix discontinu, en segon lloc sobre l’estructura de la negociació col·lectiva sectorial i finalment s’ha encetat, per primera vegada a Balears, un estudi dels índexs de qualitat del treball amb una especial menció a l’anàlisi de les variables que incorporen informació de gènere.
5. Finalment, no podem deixar d’esmentar les reflexions que ja fèiem l’any passat amb relació al tema del finançament autonòmic, ja que cal ser conscients de les necessitats de finançament del sector públic, i això, bàsicament, per tres raons:
 - 1) Encara hi ha dèficits històrics en infraestructures i capital social de tota mena, que tenen una incidència negativa palesa en la competitivitat de les empreses i en la vida quotidiana dels ciutadans.

- 2) Els reptes plantejats amb relació al medi ambient seran creixents durant els anys vinents; encara que molts ja estaven establerts amb anterioritat, serà en el marc d’aquest inici del segle XXI quan afloraran amb més força.

- 3) El nou model social europeu vol fer compatible el creixement econòmic sostenible amb la qualitat de vida i la cohesió social. En aquest nou marc es pren consciència de la necessitat d’afrontar els acusats dèficits socials, que en el cas de les Illes Balears són d’existència provada, malgrat els equívocs que provoca l’alta renda per habitant. Aquests dèficits socials, a més a més, s’agreujaran en els anys venidors atesa la nova onada migratòria que reben les Balears en els darrers anys, que genera un creixement important de la població resident i, consegüentment, de les demandes socials.

Per totes aquestes raons, és del tot necessari activar un pacte polític per poder millorar el sistema de finançament que passi, en primer lloc, per una aplicació racional i efectiva de la Llei del règim especial balear.

Amb relació al finançament procedent de la Unió Europea, en el qual Balears presenta un dèficit net de finançament de l’1,01% del seu PIB (sobre els 40 mil milions de pessetes), cal reprendre la negociació amb els responsables comunitaris en el sentit d’assegurar l’aplicació d’una política europea de cohesió social que tenguí en compte el fet insular.²

S’acorda actualitzar els suggeriments fets a la Memòria del CES sobre l’economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2001 en els següents extrems.

2. Vegeu: María Dolores Correa García i Salvador Maluguer i Amorós, “Efectes regionals del pressupost europeu a Espanya. Actualització 1986-1999. Generalitat de Catalunya. Institut d’Estudis Autonòmics. 2003. (pag. 36).